

Không thể phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng trong cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy

Ngày nhận bài: 22/07/2025 | Ngày phản biện: 28/07/2025 | Ngày xuất bản: 04/09/2025

Tác giả: Bùi Văn Huấn (Trường Chính trị tỉnh Bắc Giang); Đậu Trọng Chương (Học viện Chính trị)

Tóm tắt: Cuộc cách mạng tinh gọn tổ chức bộ máy dưới sự lãnh đạo của Đảng đã và đang nhận được sự đồng tình ủng hộ, sự vào cuộc với ý chí, quyết tâm cao nhất của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân và đạt được nhiều kết quả quan trọng. Trong bối cảnh ấy, các thế lực thù địch, phản động đã ra sức tuyên truyền chống phá với những âm mưu, thủ đoạn hết sức tinh vi, xảo quyệt hòng phủ nhận thành quả lớn lao do cuộc cách mạng này mang lại, tiến tới phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Dù được triển khai gấp rút với phương châm “vừa chạy, vừa xếp hàng”, song dưới sự lãnh đạo của Đảng với quyết tâm chính trị cao nhất cùng với những bước đi thận trọng, sự tính toán kỹ lưỡng dựa trên cơ sở khoa học, sự phù hợp với xu thế của thời đại, sự đồng tình ủng hộ của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động và đông đảo quần chúng nhân dân, trên hết là hướng đến lợi ích của nhân dân, của quốc gia dân tộc, cuộc cách mạng tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị đã và đang cho thấy những lợi ích to lớn mà nó mang lại. Cuộc cách mạng ấy diễn ra trong điều kiện khó khăn, phức tạp vì quá trình triển khai ảnh hưởng tới tâm tư, tình cảm, nguyện vọng của quần chúng nhân dân; đồng thời đụng chạm đến lợi ích của nhiều tập thể, cá nhân, thậm chí có những lực cản ngay trong chính nội bộ Đảng, cơ quan Nhà nước và luôn vấp phải sự chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch. Song, nếu chúng ta vẫn chần chừ, không quyết liệt, không triệt để, chắc chắn sẽ làm mất thời cơ vàng để đưa đất nước đi lên; và tổ chức bộ máy thực sự tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả vẫn mãi chỉ là mục tiêu; tất nhiên bộ máy công kênh, nhiều tầng nấc, hoạt động kém hiệu lực, hiệu quả, dù không còn phù hợp với thực tế vẫn tiếp tục tái

diễn, không có hồi kết. Vì vậy, “muốn có một cơ thể khỏe mạnh, đôi khi chúng ta phải uống thuốc đắng, phải chịu đau để phẫu thuật khối u”(1).

1. Những mưu toan xuyên tạc, chống phá về cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy hòng phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam

Với tâm đồ đen tối, thời gian gần đây, nhất là từ cuối năm 2024, các thế lực thù địch trong và ngoài nước triệt để lợi dụng khoảng không gian đặc biệt (không gian mạng) để đăng tải, chia sẻ, phát tán các thông tin sai sự thật hoặc sai bản chất để che mắt, đánh lừa người dùng mạng. Chúng ra sức tuyên truyền vu cáo, xuyên tạc, bịa đặt vô căn cứ, cố tình bóp méo sự thật hòng gây hoang mang dư luận, kích động tâm lý bè phái, cục bộ phủ nhận chủ trương đúng đắn của Đảng về cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy của hệ thống chính trị; cố tình khoét sâu vào những khó khăn, bất cập trong quá trình triển khai để gây mất đoàn kết nội bộ, phủ nhận những thành quả và tính tất yếu của cuộc cách mạng này.

Chúng đặt vấn đề một cách rất khiên cưỡng và xuyên tạc rằng: Cách mạng tinh gọn tổ chức bộ máy là chiêu trò của một số lãnh đạo mới nhằm “tạo dấu ấn” trong mắt bạn bè quốc tế và trong mắt nhân dân; hoặc là cách để giải quyết “di sản” của lãnh đạo tiền nhiệm do bấy lâu nay vẫn “án binh bất động”.

Chúng ra sức phủ nhận lợi ích và kết quả to lớn do cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy mang lại. Kê tung người hứng, chúng đặt vấn đề: Liệu có một cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy ở Việt Nam hay không? Rồi lại tự trả lời rằng đây chỉ là hình thức bề ngoài, “bình mới, rượu cũ”, chẳng qua là chiêu trò hoán đổi vị trí của lãnh đạo Đảng Cộng sản, gây tốn kém, phức tạp; rằng việc làm này không những tạo mảnh đất màu mỡ cho tham ô, tham nhũng, hối lộ mà còn loại bỏ hết nhân tài của đất nước. Đó chỉ là cách để chia ghế, nhằm chạy chọt, rằng tinh gọn chỉ có lợi cho “tầng lớp trên”, tinh giản không thấy đâu mà chỉ càng làm “tăng gánh nặng cho ngân sách”. Chúng tăng cường đưa tin, bình luận sai sự thật và ấu trí cho rằng Việt Nam “càng tinh gọn lại càng phình ra”, “cấp trưởng có thể giảm nhưng cấp phó tăng lên âm âm”; tinh gọn bộ máy không những không làm cho hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước tăng lên, mà ngược lại còn làm suy yếu bộ máy.

Các thế lực thù địch, phản động tăng cường tuyên truyền, bóp méo sự thật hòng gây tâm lý hoang mang, dao động, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Chúng xuyên tạc rằng Đảng Cộng sản Việt Nam chủ trương sáp nhập các bộ, ban, ngành cũng như kết thúc hoạt động của một số cơ quan, ban ngành của Trung ương và của tỉnh, thành phố; sáp nhập tỉnh, thành phố và các xã, loại bỏ cấp huyện, tổ chức theo mô hình chính quyền 2 cấp chẳng qua là “khắc nhập, khắc xuất” để có tiền. Chúng dựng lên kịch bản như phim viễn tưởng theo kiểu “muốn loại bớt đối thủ ta nhập tỉnh thành và các ban ngành lại. Loại xong, đến khi nào tìm được người của phe ta thay thế thì lại tách ra”. Lợi dụng tâm lý lo lắng của quần chúng nhân dân, chúng phao tin rằng quá trình thực hiện sáp nhập, quê nào có lãnh đạo thì yên tâm là “còn”, quê nào không có lãnh đạo thì “tập xác định”, cho nên “mất quê” chỉ là câu chuyện một sớm, một chiều ở những địa phương không có “lãnh đạo to”. Sáp nhập các tỉnh, các xã sẽ khiến cho quyền lực “các quan xã gia tăng ghê gớm”, đồng thời làm “giảm hiệu lực, hiệu quả” của chính quyền cấp tỉnh và Trung ương do “mất liên lạc” với cấp dưới, từ đó nhà nước sẽ “mất quyền kiểm soát” và đi đến thất bại tất yếu.

Với tâm lý không đội trời chung một số đối tượng thậm chí đã tự dựng lên “thuyết âm mưu”, cho rằng chủ trương thực hiện tinh giản bộ máy chẳng qua là “miếng bánh phân chia quyền lực”, là câu chuyện riêng của các “phe phái” trong Đảng, Nhà nước, rằng họ đang “đấu đá nội bộ” để tranh giành, để hạ bệ đối thủ và củng cố địa vị, quyền lực của phe mình. Chúng hằn học cho đây là “cuộc hỗn chiến” tranh giành quyền lực, không kém phần gay go, ác liệt giống như giành ghế tứ trụ. Chúng sáng tạo ra những thuật ngữ mà có lẽ chỉ có thể xuất phát từ những kẻ có tâm địa xấu xa, đen tối, không mong muốn cho đất nước này phát triển để kích động, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Nguy hiểm hơn, một số kẻ còn cố tình đánh tráo khái niệm thật - giả, đúng sai, tạo sự lẫn lộn giữa đổi mới chính trị, cải cách hệ thống chính trị với chế độ chính trị. Chúng vu khống rằng chế độ chính trị ở Việt Nam hiện nay là độc đoán, chuyên quyền, không có dân chủ. Và “dưới chế độ độc tài toàn trị” ấy tinh gọn bộ máy là “viễn vông” bởi bên trong toàn một lũ sâu mọt, ngu dốt, dốt nát và thiếu nỗ lực. Đó là hệ quả của hệ thống được xây nên bởi “thứ nhất hậu duệ, thứ nhì tiền tệ, thứ ba quan hệ, thứ tư trí tuệ”. Với kiểu quan hệ “dây mơ, rễ má” thì tinh giản ai, tinh gọn vào đâu được. Từ đó, chúng quay ngoắt 180 độ ủng hộ cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy của ta, song với ý đồ thiếu trong sáng rằng muốn tinh gọn bộ máy, tinh giảm biên chế

“phải thay đổi thể chế dân chủ trước”, phải thực hiện “đa nguyên, đa đảng”.

Thực chất, các luận điệu xuyên tạc, chống phá nêu trên đều hướng đến phủ nhận tính tất yếu cũng như thành quả của cuộc cách mạng tinh gọn tổ chức bộ máy, xa hơn là phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với cuộc cách mạng “không khói súng” song rất cam go, ác liệt này.

2. Kết quả lãnh đạo thực hiện cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy - bằng chứng phản bác các luận điệu xuyên tạc, chống phá của các thế lực thù địch

Đảng xác định: cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy của hệ thống chính trị ở Việt Nam hiện nay là tất yếu khách quan, là đòi hỏi cấp thiết dựa trên những cơ sở lý luận, thực tiễn sâu sắc; phù hợp với xu thế của thời đại, hoàn toàn không phải là ý muốn chủ quan của bất kỳ một cá nhân lãnh tụ nào hay chỉ để giải quyết “di sản” của người tiền nhiệm.

Về mặt lý luận, Nhà nước với tư cách là tổ chức quyền lực chính trị, ra đời và được tổ chức theo những nguyên tắc chung thống nhất, tạo thành cơ chế đồng bộ để thực hiện các chức năng, nhiệm vụ nhằm duy trì sự ổn định và phát triển nhanh, bền vững. Theo V.I.Lênin, dù là “đội quân ăn bám xã hội”, và để nuôi đội quân ấy, cần phải đặt ra các loại thuế, phí,... song, không có bộ máy ấy thì chúng ta sẽ tiêu vong trước khi xây dựng được chủ nghĩa cộng sản. Nghĩa là, “trong một thời gian nhất định, dưới chế độ cộng sản, không những vẫn còn pháp quyền tư sản, mà vẫn còn cả nhà nước kiểu tư sản”⁽²⁾. Cho nên, để có được nhà nước kiểu mới thì vấn đề cốt yếu nhất là phải “đổi mới bộ máy nhà nước”. Theo đó, quá trình cải cách bộ máy phải tuân thủ những vấn đề có tính nguyên tắc: (1) Bảo đảm vai trò lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước, bởi lẽ “nếu không có sự thống trị của giai cấp vô sản trong nước thì cũng không thể nói đến chủ nghĩa xã hội được”⁽³⁾; (2) bảo đảm nguyên tắc “thà ít mà tốt”. Trong cơ quan ấy, đội ngũ cán bộ phải được tuyển chọn kỹ càng, nghiêm ngặt, bảo đảm cả số lượng và chất lượng; phải có trình độ lý luận chính trị, có bản lĩnh vững vàng, chuyên sâu về quản lý nhà nước và đạo đức trong sáng.

Thực tiễn cho thấy, công cuộc cải cách, tinh gọn bộ máy là một xu hướng tất yếu của thời đại nhằm xây dựng một nền hành chính chuyên nghiệp, hiệu lực, hiệu quả, không riêng gì bất kỳ quốc gia nào. Trước đó, Nhật Bản, Hàn Quốc, Singapore, Trung Quốc,

Mỹ,... đều đã tiến hành và đạt được những kết quả rất khả quan. Sau sắp xếp năm 2001 “bộ máy của Nhật bản giảm một nửa (từ 23 bộ xuống còn 12 bộ),... xóa bỏ thành lũy “không thể đụng chạm” (người Nhật gọi là te ga todokanai)”⁽⁴⁾; Trung Quốc cũng “giảm chi ngân sách đáng kể thay vì ở mức 30%”⁽⁵⁾ như trước kia; bộ máy của chính quyền liên bang tại quốc gia đứng đầu thế giới là Mỹ “đã có kế hoạch tiếp tục cắt giảm khoảng 75% nhân sự, sau bước đi ban đầu sa thải gần 10 nghìn nhân viên vào hồi tháng 2/2025”⁽⁶⁾... Điều đặc biệt là, không những tinh gọn được bộ máy, mà hiệu lực, hiệu quả hoạt động của chính quyền nhà nước ở các quốc gia kể trên tăng lên đáng kể. Thực tiễn thế giới đã có, nếu chúng ta còn chần chừ thì không đơn thuần chỉ đối diện với nguy cơ tụt hậu, mà xa hơn là thấy rõ sự lạc hậu!

Ở Việt Nam, “trong mọi giai đoạn cách mạng, Đảng, Nhà nước ta luôn đặc biệt coi trọng nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng, tăng cường hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị. Đây là một trong những yếu tố then chốt đưa Đảng Cộng sản Việt Nam trở thành người cầm lái vĩ đại, người thuyền trưởng tinh anh đưa con thuyền cách mạng Việt Nam vượt mọi thác ghềnh, giành hết thắng lợi này đến thắng lợi khác”⁽⁷⁾. Kể từ Đại hội VI đến nay, Đảng ta đã ban hành nhiều nghị quyết, kết luận để lãnh đạo thực hiện chủ trương đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả. Đặc biệt, ngày 25/10/2017, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã ban hành Nghị quyết số 18-NQ/TW “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”, trong đó xác định mục tiêu tổng quát là: “Tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả và phù hợp với thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa nhằm tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước và chất lượng hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội; phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Tinh giảm biên chế gắn với cơ cấu lại, nâng cao chất lượng, sử dụng hiệu quả đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; giảm chi thường xuyên và góp phần cải cách chính sách tiền lương”⁽⁸⁾.

Qua hơn 7 năm thực hiện Nghị quyết này, dù đạt được những kết quả, song bộ máy nhà nước ở Việt nam không chỉ công kênh, nhiều tầng nấc, hiệu lực, hiệu quả thấp mà còn có xu hướng ngày càng phình to, công kênh hơn. Về cơ bản, tổ chức bộ máy của một số cấp, ngành vẫn giữ nguyên số lượng, việc sắp xếp chưa gắn với nâng cao chất

lượng, hiệu lực, hiệu quả cũng như cơ cấu lại đội ngũ cán bộ. Một số bộ, ngành còn ôm đồm nhiệm vụ của địa phương, dẫn đến tồn tại cơ chế xin - cho dễ nảy sinh tham nhũng, lãng phí, tiêu cực;... Những hạn chế, bất cập nêu trên đã gây nên lãng phí nguồn ngân sách khi phải chi khoảng 70% trong tổng số cho nuôi bộ máy; việc tồn tại một bộ máy công kênh, nhiều tầng nấc dẫn đến hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả thấp;... Đây cũng chính là một trong những căn nguyên cơ bản nhất dẫn đến nhiều chủ trương, chính sách chậm được đưa vào thực tiễn cuộc sống. Đảng ta nhận thấy "so với những thay đổi lớn của đất nước sau 40 năm đổi mới... tổ chức bộ máy hệ thống chính trị nước ta tuy đã được đổi mới ở một số bộ phận, nhưng cơ bản vẫn theo mô hình được thiết kế từ hàng chục năm trước, nhiều vấn đề không còn phù hợp với điều kiện mới là trái với quy luật phát triển; tạo ra tâm lý nói không đi đôi với làm"⁽⁹⁾. Đồng thời, chúng ta cũng đang đứng trước cơ hội lịch sử để bước vào kỷ nguyên phát triển vì "đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay"⁽¹⁰⁾. Song, bộ máy chính trị nhiều tầng, nấc hoạt động kém hiệu lực, hiệu quả đang là điểm nghẽn cốt lõi ngăn cản con đường phát triển của đất nước. Do vậy, dưới sự lãnh đạo của Đảng, chúng ta quyết tâm thực hiện cuộc cách mạng về tinh gọn tổ chức bộ máy chính, coi đây là chìa khóa để hướng đến mục tiêu vươn mình trong kỷ nguyên mới. Nó không chỉ là vấn đề quy luật mà còn có tính cấp thiết, đó là "ý Đảng, lòng dân". Vì vậy, hơn lúc nào hết "cần khẩn trương khắc phục, không để cản trở phát triển, gây lãng phí, lỡ thời cơ phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới"⁽¹¹⁾. Cho nên, ai đó cố tình gán cho "ý chí chủ quan" của cá nhân lãnh tụ, là cách để "tạo dấu ấn", hay đi giải quyết "di sản" của người tiền nhiệm, rằng chỉ khi Tổng Bí thư Tô Lâm lên nắm quyền thì Việt nam mới thực sự có tinh gọn bộ máy càng chứng tỏ sự thiển cận, ấu trĩ về mặt nhận thức.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy ở Việt Nam đã đi vào thực chất, tất yếu thành công, hoàn toàn không phải là hình thức "bình mới, rượu cũ", càng không có chuyện "càng tinh gọn lại càng phình ra".

Theo logic thông thường, những việc làm nhằm triển khai các nghị quyết, kết luận của Đảng, Nhà nước liên quan đến cải cách hành chính, tinh gọn bộ máy thời gian qua sẽ một mặt giảm áp lực chi tiêu ngân sách cho duy trì bộ máy, mặt khác nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động.

Về mặt số lượng, Nghị quyết 18-NQ/TW đặt mục tiêu đến năm 2021 giảm tối thiểu 10% biên chế so với năm 2015, và trên thực tế chúng ta đã vượt chỉ tiêu này. Báo cáo của Bộ trưởng Bộ Tài chính và Chủ nhiệm Ủy ban Tài chính, Ngân sách Quốc hội tại Kỳ họp thứ 7, Quốc hội khóa XV cho thấy: Dù chủ yếu chỉ làm từ dưới lên, song tính đến cuối năm 2023, về tổ chức bộ máy: cả nước đã giảm được 7.867 đơn vị sự nghiệp công lập. Thực hiện sắp xếp tổ chức bộ máy ở các bộ ngành đã giảm 17 tổng cục và tương đương, 10 cục và 144 vụ/ban thuộc tổng cục và thuộc bộ; 108 phòng trong vụ/ban thuộc bộ ngành; các địa phương giảm 13 sở và tổ chức hành chính thuộc ủy ban nhân dân cấp tỉnh; 2.572 tổ chức phòng thuộc cơ quan chuyên môn ủy ban nhân dân cấp tỉnh, huyện. Kéo theo đó, biên chế đội ngũ công chức, viên chức cũng giảm đáng kể, tính chung giai đoạn từ 2015 - 2023 cả nước đã tinh giản được 89.775 biên chế, trong đó địa phương là chủ yếu với 83.860 người⁽¹²⁾.

Với phương châm: "quyết tâm cao, hành động quyết liệt", "chỉ bàn làm, không bàn lùi", "Trung ương làm gương, địa phương hưởng ứng" từ cuối năm 2024 đến hết tháng 3/2025, dưới sự lãnh đạo của Đảng chúng ta tiếp tục giảm được 5 bộ, 3 cơ quan thuộc Chính phủ. Tổ chức bên trong của các bộ, cơ quan ngang bộ cũng giảm 13/13 tổng cục và tương đương (100%), 519 cục và tương đương (77,6%), 219 vụ và tương đương (54,1%); 3.303 chi cục và tương đương (91,7%). Ở các địa phương, 63 tỉnh, thành phố đã giảm 343 cơ quan chuyên môn và tương đương thuộc ủy ban nhân dân cấp tỉnh, đạt 29%, 1.454 cơ quan chuyên môn thuộc ủy ban nhân dân cấp huyện (giảm 17,5%)⁽¹³⁾. Thực hiện Kết luận số 121-KL/TW ngày 24/01/2025 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII; Kết luận số 126-KL/TW ngày 14/2/2025; Kết luận số 127-KL/TW ngày 28/02/2025 của Bộ Chính trị và Ban Bí thư về việc tiếp tục ban hành, định hướng sáp nhập một số đơn vị cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện và sáp nhập một số đơn vị cấp xã... Ngày 09/5/2025, Chính phủ đã thông qua hồ sơ Đề án sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh. Thực hiện Đề án này, từ ngày 12/6/2025 đến nay cả nước chỉ còn 6 đô thị trực thuộc trung ương gồm Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ và Huế; 28 tỉnh gồm: Lai Châu, Điện Biên, Sơn La, Lạng Sơn, Cao Bằng, Tuyên Quang, Lào Cai, Thái Nguyên, Phú Thọ, Bắc Ninh, Hưng Yên, Ninh Bình, Quảng Ninh, Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Trị, Quảng Ngãi, Gia Lai, Khánh Hòa, Lâm Đồng, Đắk Lắk, Đồng Nai, Tây Ninh, Vĩnh Long, Đồng Tháp, Cà Mau và An Giang (giảm 46%)⁽¹⁴⁾. Tổng số đơn vị hành chính cấp xã trên phạm vi cả

nước được điều chỉnh giảm mạnh, từ 10.035 đơn vị hiện nay xuống còn 3.321 đơn vị sau sắp xếp. Như vậy, số lượng đơn vị hành chính cấp xã phường, đặc khu giảm 6.714, tương ứng mức giảm 66,91%, đáp ứng đúng chỉ đạo của Trung ương về yêu cầu tinh gọn bộ máy trong khoảng từ 60% đến 70%, trong đó có những địa phương giảm tới 76%⁽¹⁵⁾. Sau sắp xếp bộ máy, tiếp tục giảm tối thiểu 20% công chức, viên chức hưởng lương từ ngân sách hiện tại. Như vậy, hệ thống bộ máy và đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức đang thực sự tinh, gọn. Cho rằng "càng tinh gọn lại càng phình ra" và cách mạng tinh gọn bộ máy ở Việt Nam là "viễn vông" do đội ngũ toàn con em, cháu cha chính là sự phủ nhận trắng trợn, đáng phải lên án!

Những kết quả trong tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế đã, đang và sẽ tiếp tục góp phần tiết kiệm ngân sách do giảm chi thường xuyên, qua đó tăng chi cho đầu tư phát triển, quốc phòng an ninh, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân. Tính chung cả giai đoạn 2020 - 2026, việc tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế sẽ góp phần tiết kiệm được hơn 2.300 tỷ đồng, qua đó tăng chi cho đầu tư phát triển, cải thiện đời sống nhân dân. Trước mắt, Bộ Chính trị đã quyết định miễn toàn bộ học phí cho học sinh ở các trường công lập từ mầm non đến trung học phổ thông công bắt từ tháng 9/2025; hỗ trợ hiệu quả để xây dựng hơn được 1 triệu căn nhà cho các đối tượng. Về lâu dài sẽ miễn phí khám bệnh cho người dân vào năm 2030; bảo đảm cho cán bộ, công chức, viên chức sống được bằng lương; tăng cường đầu tư hơn nữa cho các công trình trọng điểm quốc gia;... là minh chứng cụ thể nhất khẳng định sự lãnh đạo đúng đắn, tài tình của Đảng trong cuộc cách mạng này, đồng thời bác bỏ luận điệu rêu rao về tính hình thức "bình mới, rượu cũ", hay "tăng gánh nặng cho ngân sách" của các thế lực thù địch. Đó chẳng qua là "lý sự cùn" của những kẻ ăn không ngồi rồi, những "anh hùng bàn phím".

Về mặt chất lượng, mục tiêu sâu xa của tinh gọn bộ máy là hướng đến tạo ra sự thay đổi căn bản về chất lượng hoạt động của hệ thống chính trị, bảo đảm bộ máy thật sự "mạnh", "hiệu lực, hiệu quả" đáp ứng yêu cầu, đòi hỏi của kỷ nguyên mới. Một khi đã tinh giản được bộ máy, giảm bớt các thủ tục hành chính, thực hiện cơ chế một cửa; áp dụng thành tựu khoa học công nghệ vào hoạt động nhà nước; năng lực lãnh đạo, điều hành của đội ngũ cán bộ có chức quyền được nâng cao; năng lực chuyên môn của đội ngũ công chức, viên chức được cải thiện; cơ chế kiểm soát quyền lực được tăng cường... qua đó nâng cao hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả của bộ máy. Đồng thời, việc

sắp xếp các đơn vị hành chính hiện nay tuân theo Hiến pháp năm 2013 và Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2025 (sửa đổi), đảm bảo nguyên tắc phân cấp, phân quyền rõ ràng. Cho nên dưới sự lãnh đạo của Đảng, không có chuyện quyền lực “các quan xã gia tăng ghê gớm” và càng không thể làm cho chính quyền “mất quyền kiểm soát” như một số kẻ vẫn rêu rao.

Đảng lãnh đạo thực hiện cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy hoàn toàn phù hợp với yêu cầu đổi mới của nền quản trị quốc gia, không do “lãnh đạo lớn hay nhỏ” quyết định, càng không phải là chiêu trò để “moi móc” tiền của của nhân dân.

Các thế lực thù địch xuyên tạc rằng việc sáp nhập bộ, ban, ngành hay địa phương chỉ đơn thuần là một cách để “có tiền” và tạo ra những phiền toái hành chính cho nhân dân. Tuy nhiên, cần khẳng định rằng: đây là yêu cầu và cũng là giải pháp tất yếu để tinh gọn bộ máy nhà nước theo tinh thần Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương, đồng thời nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, giảm sự chồng chéo, trùng lặp về chức năng, nhiệm vụ giữa các cơ quan. Không phải cứ sáp nhập là gây phiền hà cho người dân. Ngược lại, thực tế các cải cách hành chính đến thời điểm này đã cho thấy hiệu quả rõ nét khi vừa giúp giảm đáng kể số lượng công chức, viên chức, vừa cải cách hành chính, ứng dụng công nghệ số, chính quyền điện tử qua đó giúp người dân giải quyết thủ tục nhanh chóng, đỡ tốn công sức, tiền của hơn.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, không có chuyện “quê nào có lãnh đạo thì còn, không có lãnh đạo thì mất”. Việc sáp nhập hay không đều phải thực hiện dân chủ, công khai, minh bạch, có sự tham gia của cả hệ thống chính trị và quần chúng nhân dân. Các quyết định được thông qua Quốc hội, Hội đồng Nhân dân các cấp, và phải được sự đồng tình của đông đảo quần chúng nhân dân, không phải do một cá nhân hay một nhóm lợi ích nào quyết định. Bằng chứng là đến thời điểm hiện tại, việc lấy ý kiến nhân dân đối với các đề án sắp xếp, sáp nhập cấp tỉnh và cấp xã đã được hoàn tất, với tỷ lệ đồng thuận trung bình đạt khoảng 96%. 100% hội đồng nhân dân các cấp từ xã, huyện đến tỉnh trên toàn quốc đều đã ban hành nghị quyết thông qua các đề án, thể hiện sự đồng thuận tuyệt đối. Đồng thời, các quyết định cũng dựa trên những tiêu chí khoa học, khách quan, không phải dựa trên yếu tố “quê hương của ai”. Việc sáp nhập không làm mất đi những giá trị cốt lõi, mà ngược lại còn mở ra cơ hội, dư địa cho sự

phát triển chung. “Khi sắp xếp, tổ chức lại đơn vị hành chính cấp xã cần chú trọng các yếu tố đặc thù lịch sử, truyền thống, văn hóa, dân tộc, tôn giáo, tín ngưỡng, phong tục, tập quán; vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên; liên kết tiểu vùng, vùng tỉnh; quy mô, trình độ phát triển kinh tế; bảo đảm quốc phòng, an ninh; hạ tầng giao thông và công nghệ thông tin phục vụ yêu cầu quản lý nhà nước và phát triển kinh tế - xã hội; đồng thời phải bảo đảm tương quan hợp lý, tránh tạo sự giãn cách lớn về diện tích tự nhiên và quy mô dân số giữa các xã, phường mới sau sắp xếp; bảo đảm chính quyền địa phương cấp cơ sở thực sự gần dân, sát dân”⁽¹⁶⁾. Cho nên đừng lo thiên vị vì “đất nước chính là quê hương”, quê vẫn còn đó, việc thay đổi tên gọi sau sáp nhập không làm thay đổi được tình yêu, niềm tự hào về quê hương, đất nước trong lòng nhân dân. Thay vì lo lắng việc mất tên cũ, bản sắc văn hóa sẽ mai một, cần cởi mở, linh hoạt và toàn diện hơn trong cách nhìn nhận để hướng đến một tương lai tốt đẹp hơn.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy được triển khai sâu, rộng, với sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự đồng tình ủng hộ của đông đảo quần chúng nhân dân; hướng đến phục vụ lợi ích cho quốc gia, dân tộc, hoàn toàn không phải là “miếng bánh quyền lực”, chuyện đấu đá của các “phe phái”.

Nhận thấy, cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy diễn ra trong điều kiện hết sức khó khăn, phức tạp; liên quan đến “cơm, áo, gạo, tiền”, thậm chí là “xung đột” lợi ích với một số tổ chức, cá nhân; ảnh hưởng không nhỏ đến tâm tư, tình cảm, nguyện vọng của nhiều cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân, quá trình tổ chức thực hiện Đảng đã chú trọng lãnh đạo, chỉ đạo làm tốt công tác tuyên truyền; liên tục đôn đốc, kiểm tra việc thực thi của các bộ, ngành, địa phương; kịp thời định hướng, hướng dẫn những vướng mắc, đồng thời quan tâm đúng mức đến lợi ích của người lao động vì kể cả những bài diễn văn mỹ miều nhất cũng không đáng giá một đồng xu nhỏ nào, chừng nào chúng ta chưa quan tâm đến lợi ích thiết thân của người lao động. Điều này được cụ thể hóa trong nhiều nghị định, hướng dẫn, thông tư. Chẳng hạn như, tại Nghị định 178/2024/NĐ-CP về chính sách với cán bộ, công chức, viên chức, lực lượng vũ trang khi sắp xếp bộ máy, hàng loạt các chính sách đối với người nghỉ hưu trước tuổi; nghỉ thôi việc; đối với cán bộ, công chức, viên chức lãnh đạo quản lý thôi giữ chức vụ hoặc được bầu cử, bổ nhiệm vào chức danh, chức vụ lãnh đạo quản lý thấp hơn; đối với người đi công tác ở cơ sở; đối với người có phẩm chất năng lực nổi trội; đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ sau sắp xếp; chế độ chính sách đối với lực lượng vũ trang đã

được quy định rõ, góp phần tháo gỡ điểm nghẽn trong thực hiện cách mạng tinh gọn.

Cuộc cách mạng lần này nhận được sự quan tâm, đồng tình, ủng hộ, sự vào cuộc quyết liệt của cả hệ thống chính trị và đông đảo quần chúng nhân dân. Từ trong nghị trường đến đầu làng, ngõ xóm, hàng ngày “ý Đảng, lòng dân” đã được thể hiện rất rõ. Nhiều cán bộ, công chức, viên chức, đảng viên đã tự “hy sinh” lợi ích cá nhân về tập thể, vì xã hội, vì đất nước. Họ chủ động xin nghỉ hưu sớm để tạo điều kiện cho thế hệ trẻ, tạo không gian để sắp xếp lại tổ chức bộ máy, trong đó có cả những cán bộ là lãnh đạo, quản lý cấp cao tại các cơ quan, đơn vị, địa phương. Những ví dụ điển hình như 180 công chức, viên chức, cán bộ, đảng viên của bộ nội vụ trong đó có cả Vụ trưởng Vụ Tổ chức cán bộ Nguyễn Hữu Tuấn, Chánh Văn phòng Vũ Đăng Minh; hơn 1000 cán bộ, công chức Bộ Nông nghiệp và Môi trường xin nghỉ hưu sớm, nhiều người trong số này là lãnh đạo, còn 5 - 10 năm công tác;... không phải là hiếm. Ấy thế mà vẫn có kẻ ngang nhiên đặt điều xằng bậy, cho rằng đây là “miếng bánh quyền lực”, là chiêu trò chính trị để “đấu đá nội bộ”, là “cuộc hỗn chiến” gay go, ác liệt. Lập luận “phải thay đổi thể chế dân chủ trước”, phải thực hiện “đa nguyên, đa đảng” để tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế là sự phản động trắng trợn. Rõ ràng, thể chế chính trị ở Việt Nam đảm bảo phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Hiến pháp năm 2013 khẳng định rõ quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân, với sự tham gia của nhân dân trong quản lý, giám sát và quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước. Như vậy, tinh gọn bộ máy chỉ là một phần trong quá trình cải cách hành chính chứ không phải thay đổi thể chế chính trị.

Những luận điệu xuyên tạc chống phá của các thế lực thù địch không những không thể ngăn cản bước ta đi, mà ngược lại càng khẳng định những giá trị lớn lao do cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy mang lại, cũng như sự lãnh đạo sáng suốt, tài tình của Đảng trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Đây chính là nhân tố quan trọng, cốt lõi quyết định sự thành bại của cuộc cách mạng đầy cam go, phức tạp những cũng rất vẻ vang này./.

Tài liệu tham khảo

(1) Tổng Bí thư Tô Lâm (2024), Toàn văn phát biểu tại Hội nghị toàn quốc quán triệt, triển khai tổng kết việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII “Một số vấn đề về

tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”, <https://www.xaydungdang.org.vn/van-kien-tu-lieu/phat-bieu-cua-tong-bi-thu-to-lam-tai-hoi-nghi-toan-quoc-quan-triet-trien-khai-tong-ket-viec-thuc-hien-nghi-quyet-so-22216>, truy cập ngày 01 tháng 12 năm 2024.

(2) V.I.Lênin (2006), Toàn tập, tập 33, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.121.

(3) V.I.Lênin (2006), Toàn tập, tập 36, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.368.

(4) Dư Hồng Quảng (2017), “Nền hành chính công Nhật Bản: Tinh giản biên chế - từ “Cấm kỵ” đến “cải cách””, Tạp chí Tổ chức Nhà nước, ngày 28 tháng 12.

(5) Nam Trần (2024), “Trung Quốc hưởng lợi lớn từ cải cách hành chính, tinh gọn bộ máy”, Tạp chí Diễn đàn Doanh nghiệp, ngày 03 tháng 12.

(6) Linh Anh (2025), Mỹ quyết tâm tinh gọn bộ máy hành chính: đột phá và thách thức, <https://daibieunhandan.vn/my-quyet-tam-tinh-gon-bo-may-hanh-chinh-dot-pha-va-thach-thuc-post403711.html>, truy cập ngày 06 tháng 02 năm 2025.

(7) Tổng Bí thư Tô Lâm (2024), “Tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả”, Tạp chí Xây dựng Đảng, ngày 5 tháng 11.

(8) Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2017), Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017 “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”, Hà Nội.

(9) Tổng Bí thư Tô Lâm (2024), “Tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả”, Tạp chí Xây dựng Đảng, ngày 5 tháng 11.

(10) Đảng Cộng sản Việt nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập II, Nxb Chính trị quốc gia sự thật, Hà nội, tr.322.

(11) Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm (2024), Toàn văn phát biểu tại phiên khai mạc Kỳ họp thứ 8 Quốc hội khóa XV, <https://xaydungchinhhsach.chinhphu.vn/phat-bieu-cua-tong-bi-thu-chu-tich-nuoc-to-lam-tai-phiien-khai-mac-ky-hop-thu-8-quoc-hoi-khoa-xv-119241021113227895.htm>, truy cập ngày 21 tháng 10 năm 2024.

(12) Phương Thảo (2024), Hết năm 2023, cả nước giảm 7.867 đơn vị sự nghiệp công lập, <https://laodongthudo.vn/het-nam-2023-ca-nuoc-giam-7867-don-vi-su-nghiep-cong-lap-170963.html>, truy cập ngày 20 tháng 5 năm 2024.

(13) Thu Giang (2025), Dấu ấn cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy, <https://baochinhphu.vn/dau-an-cuoc-cach-mang-tinh-gon-bo-may-102250318165651097.htm>, truy cập ngày 18 tháng 03 năm 2025.

(14) Quốc hội (2025), Nghị quyết số 202/2025/QH15, ngày 12 tháng 6 năm 2025 “Về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh”, Hà Nội.

(15) Chính phủ (2025), Toàn văn 34 Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, ngày 16 tháng 6 năm 2025 về sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã, Hà Nội. <https://xaydungchinhhsach.chinhphu.vn/toan-van-34-nghi-quyet-cua-ubtvqh-ve-sap-xep-cac-don-vi-hanh-chinh-cap-xa-119250616215143373.htm>, truy cập ngày 20 tháng 6 năm 2025.

(16) Ban Chấp hành Trung ương (2025), Kết luận số 137-KL/TW ngày 28/3/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về "Đề án sắp xếp, tổ chức lại đơn vị hành chính các cấp và xây dựng mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp", Hà Nội, tr.2.